

iskustva kroz tri puna decenija. Svatko od dušobrižnog svećenstva dobro znađe, kolika je briga za svećenika pripremiti malenu djecu, naročito pak onu, koja nijesu polazila u školu, za prvu sv. ispovijed i pričest. Prijevod ovoga djela na hrvatskom jeziku nadamo se da će obradovati krugove našega dušobrižnog svećenstva i sve vjeroučitelje, jer će u njemu naći sve ono gotovo i izrađeno, što bi inače morali dugotrajnom i mučnom pripremom da prikupe prigodom poučavanja djece za primanje ovih svetih sakramenata. Poslije par uvodnih kateheza o temeljnim vjerskim istinama i o potrebi milosti Božje za spasenje nižu se sistematski kateheze o sakramentu pokore, presvete Euharistije, sv. mise i sv. pričesti. Valja istaknuti, da je prevodilac djelo popunio najnovijim dekretima o čestoj i ranoj sv. pričesti. Prigodice se obazreo i na naše aktuelne prilike, te upleo u pouku, da djeca prema današnjim prilikama budu potpuno upućena u najglavnija vjerska pitanja i pogibli koje prijete njihovoj vjeri naročito od najnovijih smutljivaca i krivovjercaca kod nas. Razumije se, da je podano obilje materijala, koji ne će svaki dušobrižnik moći sav upotrijebiti kod svake prigode. No u takvom će slučaju moći svatko izabrati ono, što je najnužnije i ograničiti se na manji opseg grade. Djelce najtoplije preporučujemo.

Dr. J. O.

Dr. Zvonimir Marković: Ideologija Katoličke Akcije. Djakovo 1927. Str. 122. Cijena 10 dinara.

Profesor pastirskog bogoslovlja u djakovačkom biskupskom sjemeništu iznio je u ovoj knjizi u sedam poglavlja ili predavanja vrlo tačno pregledno i uvjerljivo čitavu ideologiju Katoličke Akcije, kako je zamišlja i želi Sv. Otac Pijo XI. Pisac prikazuje kako je i zašto došlo do K. A., tumači njezine temeljne principe, značaj, program i definiciju, raspravlja o odnosu K. A. i crkvenog autoriteta, iznosi razliku vjersko-nabožnih društava i K. A., određuje odnos K. A. prema socijalno-ekonomskim i političkim organizacijama, razlikuje rad, položaj, prava i dužnosti svećenika i svjetovnjaka u K. A. i konačno iznosi principe o štampi K. A. U svim svojim izvodima postupa tako, da svatko vidi, kako oni nisu proizvoljni, nego su naprosto povezivanje i tumačenje odredaba i smjernica Svete Stolice u tom pravcu. Ova je knjiga plod zrelog studija čitavog ovog pitanja, što su ga kod nas obradile brošure nadbiskupa Šarića, »Katolička Akcija« dra Merza i »Zbirka dokumenata«, od potpisanoga. Pisac je zašao u suštinu problema, studirao prva vrela i pošao posve pozitivnim putem, uklanjajući se nesamo svakoj polemici, nego i svakoj konkretnoj primjeni, premda je ta primjena na praktički život svakom pomnom čitatelju vrlo laka. U pitanja izravno organizacijske prirode ne zalazi pisac mnogo, nego iznosi tek općenito načelo organizacijske strukture K. A. Tu sasvim ispravno naglasuje naročito potpunu autonomiju društava, njihovih nacionalnih središnjica i dijecezanskih okružja. Razumije se, da on govori o autonomiji disciplinarnih organa K. A. naprama koordinatnim organima (DKNS i SKNS), a ne naprama Ordinariju i crkvenom autoritetu. To je potrebno posebice podvući

i istaći, da se u riječi »autonomija« ne bi uvukla ekvivokacija, koja bi mogla poslužiti za neugodne *qui pro quo*, tako, da bi se išla ukidati ili krunjiti autonomija društava, njihovih nacionalnih centrala i dijecezanskih okružja, jer da autonomija krunji prava Ordinarijeva.

U ljubljanskom je »Bogoslovskom Vesniku« prikazana cijela ova studija dra Markovića u ne puna tri retka tako, kao da je to nacrt talijanske sheme Katoličke Akcije. Sigurno je, da K. A. u Italiji imade svoju posebnu organizacijsku strukturu, koja odgovara talijanskim prilikama i koja se, kao sve živo, neprestano mijenja i usavršuje. Tačno, do u detalje, poznam tu strukturu i prošao sam knjigu dra Markovića naročito s tom nakanom, da otkrijem, da li je doista dr. Marković prikazao talijansku shemu K. A. Stranica za stranicom odgovara nije čno. Dr. M. je prikazao ideje Katoličke Akcije, a te su svuda jednake. Što se prema rimskoj K. A. ima svaka K. A. na cijelom svijetu inspirirati, po riječima Pija XI., nije za teologa nikakav novum. No očito je i ovdje, opet, jedna ekvivokacija. Pod talijanskom shemom, pod talijanskom K. A. ne misli se, ni sa strane onih, koji je za naše prilike otklanjaju (pristaše K. A. nikad ne upotrebljavaju ovih izraza) na paragrafe statuta pojedinih disciplinarnih i koordinatorskih organa K. A. u Italiji, nego na idejni sistem Katoličke Akcije, naročito u pogledu položaja svećenika i svjetovnjaka, odnosa prema crkvenoj vlasti, te prema ostalim organizacijama, osobito prema političkim strankama. U pitanju je sistem politiziranog jedinstvenog katoličkog pokreta, kojega je integralni dio jednako K. A., kao prosvjetna njegova grana, kao i politička stranka, i socijalno-ekonomske organizacije, a sve pod jednim, ako i »neodgovornim«, ali faktičnim i tim efikasnijim vodstvom. To bi bio »njemački«, ili, tačnije, »hrvatski« tip K. A., jer ovakog vodstva nema nigdje na svijetu, a u drugu je ruku nakon govora nuncija Pacellia i rezolucije kongresa njemačkih katolika u Magdeburgu 1928. svakome jasno, da i Njemačka, i to utjecajem izravno Svete Stolice, uvodi Katoličku Akciju i stavlja svoje katoličke organizacije u njezinu službu. Nuncij je Pacelli istaknuo, da K. A. nije vezana ni na kakve vanjske organizacijske oblike, nego ih sama stvara prema prilikama i potrebama. To je već istakao Pijo X. u »Il fermo proposito« dodavši, da je glavno ispravni idejni sadržaj. Taj sadržaj je za cijeli svijet isti i upravo taj sadržaj prikazuje dr. Marković u svojoj knjizi. Ne će se, znam, svi složiti s tim sadržajem, jer je on tačan prikaz depolitizovane Katoličke Akcije Pija XI., koju pisac vjerno riše.

Papa pozna samo jednu ideologiju jedne Katoličke Akcije, simpliciter et sine addito, i to je rimska K. A., koja treba da inspirira sve ostale narode. Ovu ideologiju ove K. A. prikazao je dr. Marković i svatko, tko hoće poznavati K. A., mora da prouči knjigu dra Markovića.

Dr. Dragutin Kniewald.

